

**ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ З РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ
ПОСЛУГ УКРАЇНИ**

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 30.12.2005 р. N 5237

**Про затвердження Методичних рекомендацій щодо
здійснення діяльності кредитною спілкою через
відокремлені підрозділи**

З метою забезпечення єдиного методологічного підходу до здійснення діяльності кредитною спілкою через відокремлені підрозділи Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України **постановила**:

1. Затвердити Методичні рекомендації щодо здійснення діяльності кредитною спілкою через відокремлені підрозділи (додаються).
2. Рекомендувати кредитним спілкам у разі здійснення діяльності через відокремлені підрозділи дотримуватися вимог Методичних рекомендацій щодо здійснення діяльності кредитною спілкою через відокремлені підрозділи.

Голова Комісії

В. Суслів

Протокол засідання Комісії
від 30 грудня 2005 р. N 192

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Державної комісії з
регулювання ринків фінансових послуг
України
від 30 грудня 2005 р. N 5237

Методичні рекомендації щодо здійснення діяльності кредитною спілкою через відокремлені підрозділи

Методичні рекомендації щодо здійснення діяльності кредитною спілкою через відокремлені підрозділи визначають рекомендований порядок застосування кредитною спілкою норм законодавства при здійсненні діяльності з надання фінансових послуг через відокремлені підрозділи.

1. Кредитна спілка має право здійснювати свою діяльність як через головний офіс (включаючи структурні підрозділи, що знаходяться за місцезнаходженням кредитної спілки і не мають статусу відокремленого підрозділу), так і через відокремлені підрозділи кредитної спілки, що знаходяться поза її місцезнаходженням.

2. Поняття та основи діяльності відокремлених підрозділів юридичної особи, які стосуються діяльності кредитних спілок, визначаються [статтею 95 Цивільного кодексу України](#) (далі - ЦК), [частиною п'ятою статті 55](#), [частиною другою статті 58 Господарського кодексу України](#) (далі - ГК), [статтею 28 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців"](#).

Відповідно до [статті 95 ЦК](#) філією є відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює всі або частину її функцій. При цьому згідно зі [статтею 1 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців"](#) філія виконує роботи або операції, надає послуги в єдиному замкненому технологічному процесі з юридичною особою.

Філії (відділення) юридичної особи не є юридичними особами. Вони наділяються майном юридичної особи, що їх створила, і діють на підставі затвердженого нею положення.

[Частиною другою статті 7 Закону України "Про кредитні спілки"](#) передбачено створення філій та відділень кредитної спілки. У [частині другій статті 15 названого Закону](#) зустрічається поняття "структурні підрозділи".

3. Норми про порядок утворення філій та відділень, їхні повноваження обов'язково зазначаються в статуті кредитної спілки ([частина друга статті 7 Закону України "Про кредитні спілки"](#)).

Розробляючи текст статуту конкретної кредитної спілки, кредитним спілкам слід керуватися пунктом 31 Примірного статуту кредитної спілки, затвердженого [розпорядженням Держфінпослуг N 67 від 2 жовтня 2003 року](#).

При цьому у статуті рекомендується чітко встановлювати порядок утворення філій та відділень. Повноваження ж філій та відділень доцільно визначати в загальному вигляді, конкретизуючи їх через права та функції в Положенні про філію (відділення), що затверджується спостережною радою.

4. Законодавством чітко не визначається орган управління кредитної спілки, який має право приймати рішення про утворення філії (відділення). Згідно з [частиною другою статті 15 Закону України "Про кредитні спілки"](#) затвердження положення про структурні підрозділи кредитної спілки віднесено до компетенції спостережної ради.

Таким чином, рішення про створення відокремленого підрозділу кредитної спілки рекомендується приймати спостережній раді кредитної спілки із затвердженням Положення про філію (відділення).

5. При підготовці Положення про відокремлений структурний підрозділ (філію, відділення) кредитним спілкам слід керуватися пунктом 1.2 Переліку внутрішніх положень кредитної спілки, затвердженого [розпорядженням Держфінпослуг N 116 від 11 листопада 2003 року](#) та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 листопада 2003 року за N 1078/8399.

Положення про відокремлений структурний підрозділ (філію, відділення) кредитної спілки повинне містити:

- 1) організаційну структуру відокремленого структурного підрозділу;
- 2) повноваження, права та обов'язки відокремленого структурного підрозділу;
- 3) порядок організації роботи відокремленого структурного підрозділу;
- 4) порядок звітності та надання інформації про діяльність відокремленого структурного підрозділу до правління кредитної спілки;
- 5) інші питання, пов'язані з діяльністю відокремленого структурного підрозділу.

Зазначене положення затверджується кредитною спілкою для кожного відокремленого структурного підрозділу окремо, що не заважає кредитній спілці розробити для зручності типові положення про відокремлений структурний підрозділ (філію, відділення).

6. При створенні відокремленого структурного підрозділу кредитної спілки Держфінпослуг рекомендує вирішувати також ряд інших питань, пов'язаних із діяльністю такого підрозділу. До таких питань належать:

- 1) внесення змін до положення про фінансові послуги, у якому необхідно додати розділ про порядок надання фінансових послуг через відокремлений підрозділ;
- 2) внесення змін до положення про фінансове управління в частині моніторингу та фінансового управління в діяльності філії;
- 3) внесення змін до положення про документообіг у частині забезпечення обігу документів між головним офісом та відокремленим підрозділом, збереження документів, які використовуються в діяльності відокремленого підрозділу, збереження договорів про надання фінансових послуг, які укладаються через відокремлений підрозділ;
- 4) порядок прийняття рішення про надання/ненадання кредиту членам кредитної спілки через відокремлений підрозділ;
- 5) внесення змін до складу органів управління кредитної спілки - за необхідності введення до складу правління, кредитного комітету працівників відокремленого підрозділу;
- 6) порядок прийняття документів, наданих для прийняття/виключення з членів кредитної спілки осіб, які подали відповідні заяви до відокремленого підрозділу кредитної спілки;
- 7) внесення змін до штатного розпису кредитної спілки - відображення в штатному розписі запровадження нових посад працівників відокремленого підрозділу;
- 8) оформлення трудових відносин з працівниками, які будуть працювати у відокремленому підрозділі;

- 9) затвердження посадових інструкцій працівників відокремленого підрозділу кредитної спілки;
- 10) встановлення кваліфікаційних вимог до працівників відокремленого підрозділу кредитної спілки;
- 11) видача довіреності керівнику відокремленого підрозділу кредитної спілки на право вчинення правочинів від імені кредитної спілки;
- 12) затвердження типових документів та форм звітності, що використовуватимуться в процесі надання фінансових послуг через відокремлений підрозділ кредитної спілки;
- 13) затвердження порядку здійснення фінансового моніторингу при наданні фінансових послуг через відокремлений підрозділ кредитної спілки;
- 14) внесення змін до облікової політики кредитної спілки - в частині:
 - а) затвердження рахунків бухгалтерського обліку, на яких відображатимуться операції, що здійснюються через відокремлений підрозділ;
 - б) встановлення ліміту каси;
 - в) визначення осіб, яким надається право підпису первинних бухгалтерських документів;
 - г) визначення матеріально відповідальних осіб;
 - г) визначення осіб, відповідальних за збереження товарно-матеріальних цінностей;
 - д) визначення осіб, яким надано право на придбання товарно-матеріальних цінностей;
 - ж) внесення змін до списку осіб, які мають доступ до програмного та технічного забезпечення комплексної інформаційної системи;
 - з) регламенту доступу до програмного та технічного забезпечення комплексної інформаційної системи - щодо встановлення паролів при роботі з інформаційною системою, строку їх дії, делегування повноважень користувачам;
 - е) налагодження проведення обміну інформації між головним офісом та відокремленим підрозділом кредитної спілки, забезпечення архівації та збереження даних, оновлення антивірусних баз;
- 15) призначення відповідального з техніки безпеки, охорони праці, протипожежної безпеки в процесі провадження діяльності відокремленим підрозділом;
- 16) призначення відповідального за ведення табеля обліку робочого часу працівників відокремленого підрозділу.

7. Відповідно до [статей 95 ЦК](#), [58 ГК](#) та [28 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців"](#) відокремлені підрозділи юридичної особи не підлягають державній реєстрації, але відомості про такі підрозділи включаються до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

При цьому виконавчий орган кредитної спілки або уповноважена ним особа зобов'язані подати (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) державному реєстратору за

місцезнаходженням кредитної спілки рішення про створення відокремленого підрозділу та заповнену реєстраційну картку про створення відокремленого підрозділу (форма N 5).

8. Відповідно до пунктів 1.10 Положення про Державний реєстр фінансових установ, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг N 41 від 28 серпня 2003 року, та 14 Положення про внесення інформації про кредитні спілки до Державного реєстру фінансових установ, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг N 1099 від 22 червня 2004 року, кредитна спілка може здійснювати діяльність із надання фінансових послуг через свої відокремлені підрозділи виключно за умови внесення інформації про кожний із цих підрозділів до Державного реєстру фінансових установ та отримання Довідки про внесення інформації про відокремлений підрозділ кредитної спілки до Державного реєстру фінансових установ. Копія Довідки повинна бути розміщена у відокремленому підрозділі в місцях, доступних для ознайомлення клієнтів.

Інформація про філії та відділення вноситься до Державного реєстру фінансових установ до дня початку діяльності кредитною спілкою через такі філії чи відділення незалежно від часу створення такої філії чи відділення.

Порядок внесення інформації про відокремлений підрозділ кредитної спілки до Державного реєстру фінансових установ визначається розділом IV Положення про внесення інформації про кредитні спілки до Державного реєстру фінансових установ, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг N 1099 від 22 червня 2004 року.

9. Здійснення кредитною спілкою через відокремлений підрозділ діяльності з надання фінансових послуг, що підлягає ліцензуванню, допускається на підставі копії ліцензії кредитної спілки та за умови дотримання вимог відповідних Ліцензійних умов. Вимоги до кредитної спілки при провадженні діяльності через відокремлені підрозділи встановлені Ліцензійними умовами провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг, затвердженими розпорядженням Держфінпослуг N 146 від 2 грудня 2003 року.

Здійснення кредитною спілкою через відокремлений підрозділ діяльності, яка не потребує наявності в кредитної спілки ліцензії, здійснюється тільки на підставі внесення інформації про відокремлений підрозділ кредитної спілки до Державного реєстру фінансових установ.

10. Відповідно до частини третьої, шостої, сьомої статті 10, частини другої статті 15, частини другої статті 16 Закону України "Про кредитні спілки", пунктів 9.2, 14.1 та 14.2 Примірного статуту кредитної спілки, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг N 67 від 2 жовтня 2003 року, посадовим особам кредитної спілки слід врахувати, що питання прийняття в члени кредитної спілки та виключення з членів кредитної спілки не можуть делегуватися філіям (відділенням) кредитної спілки і мають вирішуватися в суворій відповідності до Закону України "Про кредитні спілки".

11. Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом" (стаття 4) кредитні спілки визнані суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

Здійснюючи діяльність із надання фінансових послуг через відокремлені підрозділи кредитної спілки, слід забезпечувати дотримання вимог Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг N 25 від 5 серпня 2003 року.

12. Особливості обліку відокремленого підрозділу як платника податку, внесків до Пенсійного фонду, Фондів соціального страхування визначаються відповідними нормативно-правовими актами.

13. При вчиненні правочинів із грошима (грошовими коштами) кредитним спілкам слід керуватися відповідними нормативно-правовими актами Національного банку України, здійснюючи зарахування/списання грошових коштів із рахунків, відкритих юридичній особі безпосередньо або через філію. При внесенні членами кредитної спілки внесків (вкладів) на депозитні рахунки такі правочини слід вчиняти через касу кредитної спілки (в тому числі відкриту у філії) або через установи банків, які здійснюють перерахування грошових коштів на рахунок, відкритий кредитною спілкою.

Порядок організації здійснення готівкових розрахунків із застосуванням національної валюти - гривні регламентується Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженим [постановою Правління НБУ N 637 від 15 грудня 2004 року](#).

Загальні принципи організації безготівкових розрахунків, їхні форми, стандарти платіжних документів та документообігу, що впроваджені в господарський оборот України, визначені Інструкцією про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затвердженою [постановою Правління НБУ N 135 від 29 березня 2001 року](#).

**Член Комісії - директор
Департаменту нагляду за
кредитними установами**

А. Оленчик